

ONZ PRZESTRZEGA PRZED NAJEMNIKAMI

Obecność najemników i innych zagranicznych bojowników zaostrza konflikty i zagraża stabilności – ostrzegł w poniedziałek na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres. Debata koncentrowała się głównie na sytuacji w Afryce.

"Niektórzy najemnicy jeżdżą z wojny na wojnę, prowadząc swój śmiercionośny fach (...), zupełnie lekceważąc międzynarodowe prawo humanitarne" - mówił Guterres. Zarzucił też najemnikom, że nielegalnie i niesprawiedliwie eksploatują zasoby naturalne krajów, a także wykorzystują międzynarodową zorganizowaną przestępczość, terroryzm i brutalny ekstremizm. Jako przykłady podał sytuację w regionie Sahelu, Wybrzeżu Kości Słoniowej i Republice Środkowoafrykańskiej. Zwrócił uwagę, że tylko 35 państw ratyfikowało międzynarodową konwencję przeciw rekrutacji, użyciu, finansowaniu i szkoleniu najemników, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne w 1989 roku. Guterres wezwał pozostałe kraje, by przystąpiły do konwencji lub ją ratyfikowały.

Czytaj też: [Rosyjska gra w Afryce. Wagnerowcy tłumią protesty w Sudanie?](#)

Według ambasador RP przy ONZ Joanny Wroneckiej działalności najemników sprzyja słabość systemów prawnych, brak dobrych rządów i praworządności, a także ubóstwo i bezrobocie. Ambasador podkreśliła w tym kontekście potrzebę dalszego promowania m.in. rządów prawa, zasad bezpieczeństwa, integralności terytorialnej i pokojowej współpracy także przez organizacje regionalne, a zwłaszcza Unię Afrykańską. Uznała to za najbardziej skuteczne panaceum na działalność najemników. Jednocześnie zauważyła, że prawo pozostaje w tyle za dynamicznym rozwojem sytuacji na świecie. Istotne jest wprowadzanie nowych instrumentów prawnych, a także ich powszechne zastosowanie i skuteczność.

Czytaj też: [Polska w RB ONZ. "Bilet do uczestnictwa w światowej polityce"](#)

Wronecka nawiązała w swym wystąpieniu do funkcjonowania prywatnych firm wojskowych (PMC). Przypomniała, że Polska była jednym ze współzałożycieli dokumentu z Montreux z 2008 roku, powstałego w celu regulowania działań firm najemniczych. Jak podkreśliła, międzynarodowa działalność, która wymaga użycia siły, nie może być sprzeczna z międzynarodowym prawem humanitarnym lub praw człowieka.

Pozostajemy głęboko zaniepokojeni nielegalnym wykorzystaniem prywatnych firm wojskowych, które nie przestrzegają podstawowych zasad prawa międzynarodowego i stanowią czynnik destrukcyjny, czego

przykłady znajdują się w Afryce i poza nią

Ambasador RP w ONZ Joanna Woronecka o udziale najemników w konfliktach zbrojnych

Jak stwierdził przewodniczący poniedziałkowej debacie prezydent Gwinei Równikowej Teodoro Obiang Nguema Mbasogo, najemnicy są głównym źródłem problemów kontynentu afrykańskiego i przeszkodą w jego rozwoju. Najemników przyciągają zasoby naturalne, które starają się nielegalnie eksploatować, uciekając się do przemocy, w tym zabójstw. Obiang powiedział, że sam omal nie padł ofiarą próby zgładzenia go przez najemników.

Czytaj też: [Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa: diagnoza problemów bez rozwiązań](#)

Pełniący obowiązki stałego przedstawiciela USA przy ONZ Jonathan Cohen argumentował, że najemnicy i organizacje terrorystyczne wznecają wewnętrzne i międzynarodowe konflikty. Pełnią w dziejach świata destabilizacyjną rolę, a w najbardziej ekstremalnych przypadkach dążą do odebrania władzy suwerennym rządóm. Ambasador Cohen podał przykład Syrii, gdzie "prywatni militarni gracze" przeprowadzają operacje bojowe zmierzające do przejęcia terytorium, a także Republiki Środkowoafrykańskiej, gdzie eksploatują naturalne zasoby kraju. Jednocześnie wskazał na różnicę między nielegalną, destabilizującą działalnością najemników a legalną, prawną rolą, jaką mogą odgrywać prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie.

Czytaj też: [Rosyjskie igranie z ogniem. „Kilka oddziałów Wagnera” w starciu z amerykańskim lotnictwem](#)

Jak przestrzegali ambasador Rosji przy ONZ Wasilij Niebienzia, proceder "żołnierzy fortuny", mimo że podlegają oni postępowaniu karnemu w wielu krajach, w tym w Rosji, jest rzeczywistością w licznych konfliktach zbrojnych. Niebienzia potępiał używanie najemników, których działania łączył bezpośrednio z ingerowaniem w wewnętrzne sprawy suwerennych państw. Twierdził, że narusza to deklarację Zgromadzenia Ogólnego ONZ z roku 1981. Niebienzia dodał, że najemnicy często rekrutowani są i finansowani z zewnątrz w celu doprowadzenia do niekonstytucjonalnych zmian władzy.